

Nošnja Slovencev Krjaške okolice.

326/353

Nošnja naših tukajšnjih Slovencev se je mnogo spremenila v nekterih letih, zlasti blizu mesta. Naj povejo "Novice", kakošna je bila ta nošnja nekdanj in kakošna je dandanašnji. Maritaj narodovega se je v tem oziru pogubilo — škoda!

Besar se jez spominjam, so nosili možki sploh zelo široke črne klobuke z lepo črno svilno prevozo ali tako imenovano čnoro, ki je od zadaj ^{nekoliko} dolgi visela. Vsak klobuk se kaže je stal najmanj petnajst goldinarjev. Nošili so vendar pa tudi zlasti po zimi ali ob burji, precej dragocene kape. Takih kap (kučm) se sicer še vidi tu in tam, pa le redko. Narejene so iz lične in njezne kozuhovine; zgoraj so pokrite z zeleno svilovino; spred so precej nizke, zad pa visoke; veljajo celo 28 tudi 30 goldinarjev! Nikdar ni-
sem mogel prav izveriti, zakaj so tako drage. Čolji njihovi so bili na gornji strani na dolgo odprti, in so imeli spred precej velike srebrne zapone (fibje). Nogovice so jim bile sploh modre (plave) barve in dolge do kolen. Hlače so nosili črn suknenne, ki so pa jim segale le do kolen, bile so široke in na vsaki strani zunanj strani zdolej razklane skoraj več ko za en palec. Zaroblene so bile z rdečim suknom; spred so imele dva žepa (aržeta) ravno tako zarobljena, pa zraven še okinčana z rumeno svilo, kakor ste bili okinčani tudi obedve zunanji strani na dolgo, namreč od vsakega drugih dveh ondanšnjih žepov dolgi do precepa (to je, do mesta kjer so razklane). Gornja oprava (obleka) jim je bil jopić (jaketa) suknen, črne barve, zarobljen kakor hlače, zraven in okoli gumbic okinčan z rumeno svilo. Na vsaki strani je bila vrsta precej širokih srebrnih gumbov (betonov), ki so jim lepo rozljali, kadar so hitro hodili ali teka-
li. Pod tem jopićem so nosili brezrokavnik (kamizolo), narejen iz bele in pa orisane tkanine. Tudi na njem ste bili dve vrsti gumbov enakih onim, ki so jih imeli na jopiću. Mladenci so imeli navado, pripenjati na klobuk ob nedeljah in praznikih šopek cvetlic, zlasti če muga je ljuba dala. Namesti suknenih črnih hlač so nosili polti večidel pritrjene bele, pa nogovice tudi bele.

Al zdaj se ne vidi več ne omenjenih klobukov, ne okinčanih hlač, jopićev in kamizol, ne tacih čoljev, ne zapon na njih. Širokeje klobuke nosijo le, kadar se vežbajo kot vojaki, ali kadar so v paradi. Za to jim pa pripomaga Krjaška srenja (magistrat). Glavno pokrivalo jim je zdaj razno; hlače, jopić in brezrokavnik so nemar-
no napravljene — brez nobenega kinča. Trstki, ki so blizu mesta, posnemajo celo proste meščane, kar se tiče oprave, ravno tako tudi — živetje! Terik sloverski med sabo še zmi-
raj govoré; slišiš jih po Trstu povsod.

Kar se pa tiče žensk, nosijo sicer še vedno bele reče kakor prave Kranjice; tudi kratke jopice so še zmiraj bolj navadne, čeravno so jih nektre tu in tam opustile, tako imenovanih kril in nogovic lepo nabranih ne vidiš več med njimi. Njih čolji so bili nekdanj tako odprti, da kadar niso imele nogovic, so se skoraj vidili prsti na nogah. Vse se je temu čudilo; kaj posebnega so bili tudi napetki, ki so bili neobičajne visokosti in pa tanki. Zdaj se ne zapazuje nič takega več med njimi, kakor tudi njih nekdanji čarobni glavni kinč ne, ki je bil v navadi pri zarobnicah, kadar je bila poroka. Pravijo, da ga je bil odpravil rajski fajmošter Eržen, ki ga neki ni mogel hpeti. Jeli to pravo, naj sodi narod sam!

(Povrtno!)